

N:o 156.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående pension åt skrifbiträdet hos domänstyrelsen änkan Anna Katarina Matilda Zetterstén, född Löth, gifven Stockholms slott den 8 april 1910.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för denna dag, vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen medgifva,

att änkan Anna Katarina Matilda Zetterstén, född Löth, må från och med månaden näst efter den, då hennes anställning såsom skrifbiträde hos domänstyrelsen kan komma att upphöra, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till belopp af 1,000 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Oskar Nylander.

Utdrag af protokollet öfver jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 8 april 1910.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena grefve TAUBE,
Statsråden: HEDERSTIERNA,
SWARTZ,
grefve HAMILTON,
grefve EHRENSVÄRD,
MALM,
LINDSTRÖM,
NYLANDER,
VON SYDOW.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Nylander, anförde:
I en till Kungl. Maj:t ställd, till domänstyrelsen ingifven skrift har det hos styrelsen anställda skrifbiträdet änkan Anna Katarina Matilda Zetterstén, född Löth, under förmälan att hon i några och trettio varit anställd såsom skrifbiträde vid statens ämbetsverk, först i Svea hofrätt, därefter från år 1880 hos kammarkollegium och sedermera från och med år 1883 hos domänstyrelsen, i underdånighet anhållit att vid nu fyllda 69 år, och då hon vore i saknad af andra medel till uppehälle, blifva ihågkommen med pension, om möjligt till lika belopp som enligt lönereglering under dylika förhållanden komme att tillfalla skrifbiträden i statens tjänst.

Vid sin skrift har sökanden bifogat dels behörigt frejdbetyg, utvisande att hon är född den 27 augusti 1840, dels ett af f. d. generaldirektören O. Evers meddeladt intyg af innehåll, att hon, under den tid Evers varit i utöfning af chefsbefattningen för domänstyrelsen eller från början af år 1883 intill den 22 april 1898, städse med synnerligt nit och sällspord ordentlighet fullgjort sina åligganden, samt dels ett af uppborrdskommissarien A. Gilljam den 15 september 1909 afgifvet intyg, att sökanden, förutom en ringa pension å 100 kronor från borgerskapets be-medlingskommission, saknade annan inkomst, än den hon förvärfvade genom sin anställning hos domänstyrelsen, samt att hon således, då hon på grund af ålder och nedsatt arbetsförmåga nödgades lämna denna sin anställning, skulle komma att stå i det allra närmaste utan alla medel för sin existens.

Med underdånigt utlåtande den 24 i sistnämnda månad har domänstyrelsen öfverlämnat ifrågavarande ansökning till Kungl. Maj:ts pröfning och därvid anfört följande. Sökanden hade, innan domänstyrelsen med år 1883 trädde i verksamhet, hos kammarkollegii dåvarande domänafdelning tjänstgjort såsom skrifbiträde, enligt uppgift alltsedan år 1880. Därefter, från och med år 1883, hade hon oafbrutet varit sysselsatt med renskrifningsarbete hos domänstyrelsen. Hon hade därför åtnjutit ersättning med 50 öre per arbetstimme åren 1883 till och med 1903, därefter till och med år 1908 med 80 kronor för månad och 5 timmars daglig arbetstid samt från och med år 1909 med 120 kronor för månad och 6 timmars daglig arbetstid. Skrifarbete i hemmet hade dessutom ersatts med 48 öre arket under åren 1883 till och med 1903, därefter med 50 öre till och med år 1908 och för närvarande med 60 öre. Därjämte hade hon såsom flitpenningar fått uppbära 100 å 150 kronor årligen under åren 1883 till och med 1903 och därefter högst 50 kronor om året. Med tillägg af den ersättning, som uppburits för den af henne utom tjänsterummet verkställda renskrifning, hade, enligt styrelsens räkenskaper, sökandens inkomst hos styrelsen år 1908 uppgått till 1,054 kronor 49 öre.

Sökanden hade under sin långa tjänstetid hos domänstyrelsen städse ådagalagt stort ordningssinne, samvetsgrannhet och synnerlig skicklighet äfvensom på ett plikttroget sätt och till styrelsens synnerliga belåtenhet fullgjort henne lämnade uppdrag.

Vid den höga ålder, sökanden nu uppnått, ansåge domänstyrelsen det ej kunna förväntas, att hon allt fortfarande skulle förmå med samma kraft som hittills uppfylla sina åligganden, hvarför det snart nog kunde blifva önskvärdt, att hon såsom skrifbiträde ersattes af en yngre kraft.

Domänstyrelsen ansåge ock, att sökanden, då hon nu vid en ålder öfverstigande den, då statstjänare i allmänhet icke plägade förvägras pension, börjat känna behof af hvila, borde hafva befogade anspråk på att staten, som under en lång följd af år tagit hennes arbetskraft i anspråk, beredde henne möjlighet för lifsuppehälle under återstående lefnadsdagar. Enligt det åberopade intyget af uppbördskommissarien Gilljam vore sökanden ock efter sitt entledigande för sin nödortfuga utkomst beroende på, att pension blefve henne beviljad.

Beträffande understödets storlek erinrade domänstyrelsen, att styrelsen den 12 oktober 1906 i underdånigt utlåtande angående Riksdagens skrifvelse i fråga om fast anställning hos statens ämbetsverk och myndigheter för bland annat kvinnliga skrifbiträden föreslagit, att sådana biträden måtte efter vissa lefnads- och tjänstår anses berättigade till årlig pension af 700 kronor. Emellertid syntes styrelsen billigheten fordra, att, därest vid sagda frågas afgörande pensionsbeloppet skulle sättas högre, sökanden, ehuru hon icke numera torde kunna vinna sådan fast anställning, som i Riksdagens skrifvelse afsåges, måtte komma i åtnjutande af en pension ej understigande det belopp, som kunde vara bestämdt för fast anställda skrifbiträden.

På grund af hvad styrelsen sålunda anfört, har domänstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen medgifva, att änkan Zetterstén måtte från och med månaden näst efter den, då hennes anställning såsom skrifbiträde hos styrelsen kunde komma att upphöra, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära pension till det belopp, som i allmänhet kunde vara bestämdt för hos statens ämbetsverk fast anställda kvinnliga biträden, dock icke under 700 kronor för år.

Uti underdånigt utlåtande den 9 oktober 1909 har statskontoret på grund af hvad domänstyrelsen sålunda upplyst och anfört samt under åberopande af statskontorets utlåtande den 9 december 1908 angående beredande af pension för skrifbiträdet hos kammarkollegium änkan Fredrique Schenholm, född Swartling, hemställt, det täcktes Kungl. Maj:t i nådig proposition föreslå Riksdagen medgifva, att änkan Zetterstén måtte från och med månaden näst efter den, hvarunder hon från sin syssla entledigades, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension af 700 kronor, i det närmaste motsvarande $\frac{2}{3}$ af sökandens aflöningsförmåner hos domänstyrelsen under år 1908.

Beträffande änkan Schenholm, åt hvilken Kungl. Maj:t den 14 sistlidna januari på föredragning af statsrådet och chefen för finans-

departementet föreslagit Riksdagen att bevilja pension till belopp af 1,000 kronor, tillåter jag mig erinra, att statskontoret i dess nu åberopade utlåtande föreslagit pension å sistnämnda belopp, motsvarande $\frac{2}{3}$ af hennes till omkring 1,500 kronor beräknade aflöningsförmåner. Statskontoret erinrade därvid tillika, att nämnda proportion mellan aflöning och pension blifvit i pensionslagen fastställd att gälla för tjänst, hvars aflöning icke fördelats i lön och tjänstgöringspenningar.

Med anledning af hvad statskontoret anfört i fråga om pension åt änkan Zetterstén har denna uti en till Kungl. Maj:t ställd, af domänstyrelsen med underdånig skrifvelse den 22 december 1909 öfverlämnad skrift anhållit, att, då hon i likhet med änkan Schenholm vunit anställning hos kammarkollegium år 1880 och äfven dessförinnan tillhandagått tjänstemän i nämnda ämbetsverk med renskrifningsarbete samt då hennes inkomster hos domänstyrelsen under år 1909 komme att uppgå till något öfver 1,500 kronor, den pension, som kunde blifva henne beviljad, måtte bestämmas till lika belopp, som det af statskontoret åt änkan Schenholm föreslagna eller 1,000 kronor.

Domänstyrelsen har för egen del uti sin sist omförmälda skrifvelse anfört, att styrelsen, sedan numera till dess kännedom kommit, att statskontoret under liknande förhållande som det föreliggande föreslagit pension å 1,000 kronor åt skrifbiträdet Schenholm, ville varmt förordna, att änkan Zetterstén ej måtte tilldelas lägre pension än den, som kunde blifva tilldelad änkan Schenholm.

Enligt ett vid domänstyrelsens skrifvelse fogadt intyg af styrelsens revisor och kassör komme änkan Zettersténs inkomster hos styrelsen för år 1909 att uppgå till minst 1,558 kronor 40 öre.

På grund af hvad sålunda förekommit och under åberopande af de skäl, som af statsrådet och chefen för finansdepartementet anförts till stöd för den af Kungl. Maj:t i samband med förslaget till reglering af utgifterna under riksstatens tionde hufvudtitel gjorda framställning om pension å 1,000 kronor till förbemälda skrifbiträde, änkan Schenholm, hvilka skäl synas mig vara äfven i fråga om änkan Zetterstén fullt tillämpliga, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen medgifva,

att änkan Anna Katarina Matilda Zetterstén, född Löth, må från och med månaden näst efter den, då hennes anställning såsom skrifbiträde hos domänstyrelsen kan komma att upphöra, under sin återstående lifstid å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension till belopp af 1,000 kronor.

Till denna af statsrådets öfriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall och förordnade, att proposition i ämnet skulle, med den lydelse, bilaga — till detta protokoll utvisar, aflåtas till Riksdagen.

Ur protokollet:

Axel Lekander.
